

Nemzetpolitikai összefoglaló

2019. 14. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Potápi Árpád János: Testvértelepülések között gazdasági kapcsolatok is létrejönnek

Összesen 500 millió forintos támogatást biztosít a budapesti Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkársága anyaországi és külföldi magyar testvérvárosi együttműködésekre, valamint ifjúsági és cserkész tevékenységre a külföldi magyar területeken. Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár keddi budapesti sajtótájékoztatóján elmondta: a testvértelepülési programokat és együttműködések célzó, valamint az ifjúsági és cserkész közösségek tevékenységét segítő pályázatokat tavaly november 20-án hirdették meg, 250-250 millió forintos kerettel. Mindkét felhívásra olyan pályázatokkal lehetett jelentkezni, amelyek megvalósítási időszaka idénre esik” – jelezte az államtitkár. Megjegyezte azt is, hogy mindkét pályázat esetében a nagy érdeklődésre való tekintettel évről-évre emelték az elnyerhető keretet. A 2015 óta meghirdetett testvértelepülési pályázattal összefüggésben kiemelten fontosnak tartják, hogy személyes kötődések alakuljanak ki az anyaországi és a külföldi magyar közösségek között. Potápi Árpád János rámutatott, a cél a nemzeti összetartozás és a magyar-magyar kapcsolatok erősítése szerte a Kárpát-medencében. Közlése szerint a felhívásra magyarországi települési és megyei önkormányzatok pályázhattak egy vagy több külföldi magyar településsel közösen megvalósítandó programjuk támogatására. A pályázatnak köszönhetően az elmúlt években 260 magyarországi település 300 külföldi magyar településsel kötött kapcsolatának kialakításához és megerősítéséhez járultak hozzá.

Megnyitották a Rákóczi-émlékév rendezvénysorozatát a fővárosban

II. Rákóczi Ferenc születésének 343. évfordulóján megnyitották szerdán a Rákóczi-émlékév rendezvénysorozatát Budapesten. Az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke, Lomnici Zoltán kezdeményezésére a parlament abból az alkalomból nyilvánította 2019-et II. Rákóczi Ferenc-émlékévvé, hogy 315 esztendeje választották erdélyi fejedelemmé a Rákóczi-szabadságharc vezetőjét. A Hősök terén, a magyar főnemes szobránál tartott szerdai ünnepségen Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, az emlékév egyik védnöke a Kárpát-medence különböző tájairól érkező fiatalok számára mintául ajánlotta a fejedelem életét. Úgy fogalmazott, történelmünk egyik legkiemelkedőbb alakjának szabadságszeretete, szülőhazája iránti elhivatottsága nem csupán 1848 és 1956 forradalmárai, valamint a 30 évvel ezelőtti rendszerváltást, magyar függetlenséget kivívók számára volt meghatározó és példaértékű: II. Rákóczi Ferenc alakja és élete ma is követendő minta a Kárpát-haza magyarságának és más népeinek.

Vita nélkül: elutasította a bukaresti képviselőház az 1918-as gyulafehérvári autonómiaígéret törvénybe iktatását

Elutasította a bukaresti képviselőház szerdán azt a tervezetet, amely az Erdély Romániával való egyesülését egyoldalúan kimondó 1918-as Gyulafehérvári nyilatkozat nemzeti kisebbségekre vonatkozó ígéreteit foglalná törvénybe. Az RMDSZ képviselőjében Márton Árpád frakcióvezető-helyettes próbálta a cikkelyenkénti vita alkalmával meggyőzni képviselőtársait, hogy ne szavazzanak a Gyulafehérvári nyilatkozat ellen, ha már azt tekintik a modern román állam alappillérenek. A román képviselők azonban láthatóan nem akartak nyilvános vitát folytatni arról, milyen ígéreteket tartalmaz a Gyulafehérvári nyilatkozat és mi valósult meg azokból, mindössze a jogi és közigazgatási szakbizottság véleményét olvasták fel, amely elutasításra javasolta az RMDSZ tervezetét. A testület negatív véleményét a törvényhozási tanács elutasító álláspontjára alapozták. A törvénytörvények jogharmóniáját vizsgáló szakértői testület szerint az RMDSZ törvényjavaslata az alkotmány számos rendelkezésének – az állam egységes jellegére, szuverenitására, polgárai egyenlőségére, a nemzeti kisebbségek parlamenti képviseletére, az anyanyelvű oktatásra, a parlament hatáskörére, a helyi autonómiára, és a helyhatóságok hatáskörére vonatkozó előírásainak – mond ellent és több alkotmánybíróági határozatot is sért.

Átadták az első babacsomagokat Csíkszeredában

Ünnepélyes keretek között adták át szerdán délelőtt Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusán az első babacsomagokat azoknak a csíkszeredaiaknak, akik 2018-ban a Köldökzsínór Program keretében igényelték az anyasági támogatást. Az esemény a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága által meghirdetett 2019 a külhoni magyar gyermekek éve eseménysorozat keretében valósult meg. Tóth László főkonzul köszöntőjében elmondta, Magyarország kormánya 2019-ben meghirdette a Külhoni magyar gyermekek éve programot. A program azt hangsúlyozza ki, hogy a magyar kormány nemzetpolitikájának középpontjában a magyar családok állnak. Az egész éves programsorozat magában foglal különböző pályázatokat vállalkozások, egyházak, civil szervezetek részére, ennek első kiírására 600 millió forintos keretösszeggel heteken belül sor kerül. Első körben olyan külhoni vállalkozások pályázhatnak majd, amelyek a támogatás segítségével tevékenységüket szeretnék gyermek- és családbaráttá tenni. A főkonzul elmondta még: a Külhoni magyar gyermekek éve programsorozat 1 milliárd forint keretösszegeből valósul meg, elsődleges célja a magyar kormány azon törekvését támogatni, hogy minél több magyar gyermek szülessen a külhoni területeken. A keretösszeg 80 százaléka pályázat keretében kerül kiosztásra.

Nyilvános Ferenc pápa romániai apostoli körútjának programja, beleértve a csíksomlyói látogatást

Közzétette a Vatikán hétfőn Ferenc pápa május 31. és június 2. közötti romániai látogatásának programját, amelyben megerősítik, hogy a szentatya június elsején szentmisét celebrál a csíksomlyói Mária-kegyhelyen. Június elsején, szombaton, 11.20-kor érkezik a szentatya helikopterrel Csíksomlyóra a hivatalos program szerint, a Mária-kegyhelynél 11.45-kor kezdődik a szentmise. A Romkat.ro portál tájékoztatása szerint az egyházfőt szállító helikopter a csíkszeredai stadionban landol, majd átszállítják a csíksomlyói kegyhelyre, ahol felmegy a szentmise színhelyére, a szentmisén pedig szentbeszédet mond. Csíkszeredából ugyancsak helikopterrel indul Jászvásárra. Mint ismeretes, a csíksomlyói pápalátogatáson való részvétel regisztrációhoz kötött, ami a Pontifex.ro honlapon tehető meg március 31-éig.

Újabb felújított óvodát adtak át Felvidéken

Újabb felújított óvodát adtak át a Felvidéken a magyar kormány által elindított Kárpát-medencei óvodafejlesztési program támogatásának köszönhetően. Szerdán délelőtt Komáromban a Víz Utcai Tulipán Óvoda felújított épületének átadására került sor, melynek homlokzata már nagyon rossz állapotban volt. Az állami tanfelügyelet még tavaly februárban jelezte a fenntartónak, azaz Komárom városának, hogy balesetveszélyes az óvoda épületének külső homlokzata. A Nemzetpolitikai Államtitkarság meghívásos pályázatán 230 ezer eurós támogatásban részesült a magyar tanítási nyelvű óvoda. Az épületet hőszigetelték és sor került a nyílászárók cseréjére, valamint eszközbeszerzésre is fordíthatott az összegből az óvoda. A támogatás a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. lebonyolításával valósult meg és mint az ünnepélyes átadón elhangzott, a felújítás célja elősegíteni a családok szülőföldön való megmaradását. A Nemzetpolitikai Államtitkarság részéről jelen lévő Czimbalmosné Molnár Éva, a Felvidéki Főosztály főosztály vezetőjeként részletesen beszámolt a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program sikeréről.

Nem változik az állampolgárságról szóló törvény, az ellenzéki javaslatot elutasították

Nem változik az állampolgárságról szóló törvény, a plénum elutasította a független képviselők és az SaS-frakció képviselőinek javaslatát. Ez azt jelenti, hogy az emberek továbbra is elveszítik a szlovák állampolgárságukat, amennyiben felveszik egy másik államét. Az ellenzék azt szerette volna elérni, hogy a jelenlegi jogi norma elfogadása előtti

2010-es állapot legyen érvényben. Azt javasolták, hogy a szlovák állampolgárságot csak a személy saját kérésére vehessék el. A Belügyminisztérium is jelezte, hogy szeretnének változtatásokat a törvényben, de nem nyújtottak be javaslatot. A szlovák állampolgárság ismételt megítélése egyelőre csak kivételes esetekben lehetséges. Eddig nagyjából 700 ember kapta így vissza az állampolgárságát Szlovákiában.

Köztársaságielnök-választás – magyar rekordokkal

Hogyan szavaztak a felvidéki magyarok a köztársaságielnök-választás második fordulójában? Akik elmentek, óriási többségben voksoltak Zuzana Čaputovára, ugyanakkor a magyarok által lakott régiókban jóval kisebb volt a választási részvétel az országos átlagnál. A győztes Zuzana Čaputová több magyar rekordot is „elkönyvelhet”: a magyarok által többségben lakott Dunaszerdahelyi járásban aratta a legnagyobb győzelmet, a települések közül ugyancsak a magyar többségű községekben tarolt leginkább. Emellett a legalacsonyabb választási részvételt is a magyar többségű Komáromi járásban jegyezték, ugyanakkor Čaputová itt is elsöprő győzelmet aratott. A részletes adatok azt sejtetik, hogy a felvidéki magyarság az országos átlagénál mintegy egyharmaddal alacsonyabb részvételt mutatott (25% körül), de ugyanakkor az országos átlagnál legalább egyharmaddal nagyobb arányban voksolt Čaputovára (80%-körül).

Nem fogadta el a szerb parlament a Vajdaságra vonatkozó jogszabályokat

Nem fogadta el a köztársasági képviselőház a Vajdaság finanszírozásáról szóló törvényjavaslatot és a tartományra vonatkozó határozatot sem. A képviselők 14 módosító indítványról tárgyaltak. A hatalmi koalíció több képviselője az ülésen többször elmondta, hogy a Vajdaságra vonatkozó határozat lealacsonyítaná a szerb népet. Szerbia alkotmánya a köztársasági költségvetés 7 százalékát garantálja a tartománynak, de Vajdaság finanszírozásának ügye a mai napig sem rendeződött teljesen. Ennek már 2008-ban meg kellett volna történnie. A Tartományi Kormány és Parlament által kidolgozott javaslatot az ellenzékől politizáló Vajdasági Szociáldemokrata Liga terjesztette a parlament elé. Eszerint Vajdaság számára biztosítani kell a 7 százalékot úgy, hogy a számítások alapjául az ország teljes költségvetését vegyék. A VMSZ álláspontja, hogy egyszerűen nem szavazhattak Vajdaság ellen. Ez azonban nem volt elegendő a módosítás elfogadásához. A Szerb Haladó Párt nem támogatta a javaslatot. Érvelésük szerint a Vajdaság finanszírozására vonatkozó törvény miatt összeomolna az ország pénzügyi rendszere, a határozat pedig alkotmányellenes.

Szerb-magyar együttes kormányülés: Dönthetnek két további határátkelő folyamatos nyitvatartásáról

A hamarosan sorra kerülő szerb-magyar együttes kormányülésen várhatóan napirendre kerül majd, hogy a horgosi nagy határ mellett még további két határátkelő üzemeljen 24 órában a meglévők mellett, tudósít a Pannon RTV. „Mi, mint önkormányzat természetesen az mellett vagyunk, hogy azok a polgárok, akik úgy döntöttek, hogy itthon laknak, azonban mégis külföldön dolgoznak, és természetesen ez dél-magyarországi, vagy napi, vagy heti ingázást jelent, akkor legalább az életüket ne komplikálja a határ”, nyilatkozta Fejsztámer Róbert Magyararkanizsa polgármestere. A soron következő szerb-magyar kormányülésen erről is döntés születik majd. Ezt a Szabadkai Magyar Rádió Napindító című műsorában mondta Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke: „Azt vettem fel, hogy a tárgyaláson próbálják végigbeszélni, próbálják megtalálni a lehetőségét annak, hogy amellet, hogy az autópályán levő Horgos-Röszke 1 átkelő kapacitás megnövelésre kerülne, amellet még a két, hozzá legközelebb levő közúti átjáró a Horgos 2, illetve a Királyhalom-Ásotthalom munkarendjét kellene módosítani 24 órára”. Pásztor István hozzátette, hogy erre belátható időn belül remélhetőleg sor kerül majd, de pontos dátumot nem mondott.

A KMKSZ elítéli a kárpátaljai magyarok folytatódó ukrán hatósági vegzálását

Elítélte a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) csütörtökön, hogy az ukrán hatóságok ismét nagy számban idéznek be kihallgatásra kárpátaljai magyarokat, hogy megfélemlítsék a közösséget a március 31-i ukrán elnökválasztás előtt. Az MTI-hez is eljuttatott nyilatkozat szerint a KMKSZ „felháborítónak tartja és mélységesen elítéli az ukrán hatalmi szervek részéről indított újabb beidézési hullámot, amelynek célja – illeszkedve az elmúlt években tapasztalt vegzálások sorába – ismét a kárpátaljai magyar kisebbség megfélemlítése közvetlenül az elnökválasztások előtt.” A magyar szervezet megdöbbenőnek nevezi, hogy az ukrán illetékesek a tiltakozásai és hivatalos beadványai ellenére nemcsak tétlenül nézik, ahogy a Mirotrovec (Béketeremtő) elnevezésű szélsőséges ukrán honlap etnikai alapon listázza a kárpátaljai magyarokat, visszaélve személyes adataikkal, hanem magára a honlapra hivatkozva kezdték meg beidézni, megfélemlíteni és üldözni a „halállistán” szereplő kárpátaljai magyarokat, feltételezett kettős állampolgárságuk miatt.

Magyarbarát ukrán nyelvoktatási módszereket helyeztek kilátásba Kárpátalján

Magyarbarát ukrán nyelvoktatási módszerek bevezetését és tankönyvek kiadását helyezte kilátásba a kárpátaljai magyar iskolák tanulói számára Lilija Hrinevics ukrán oktatási miniszter csütörtökön az ungvári járási Nagydobrony középiskolájában tartott sajtótájékoztatóján. A miniszter kifejtette, az általa vezetett minisztérium eltökélt szándéka, hogy a nemzetiségű tannyelvű iskolák diákjai tanulmányaik végére az anyanyelvük mellett folyékonyan beszéljenek ukránul, valamint egy idegen nyelven, és ne szenvedjenek hátrányt a továbbtanulást és álláskeresést illetően. Ennek érdekében olyan ukrán nyelvoktatási módszereket és tankönyveket fognak bevezetni a nemzetiségi tannyelvű iskolákban, amelyek figyelembe veszik az adott nyelvet, így Kárpátalján a magyar nyelv sajátosságait – mondta. Lilija Hrinevics könnyítéseket ígért a nemzetiségi iskolák végzősei számára a kötelező emelt szintű, ukrán nyelvű érettségi vizsga letételében. Első ízben jelentette be, hogy az oktatási minisztérium két-három éven belül külön követelményrendszert dolgoz ki a nem ukrán anyanyelvű érettségizők számára. A nemzetiségi iskolák végzősei számára már idén csökkentik az emelt szintű, ukrán nyelvű érettségi érvényességi ponthatárát – ígérte.

Völner Pál tankönyvadományt adott át a nagyszőlősi magyar iskolának

Ezerhatszáz kötet alsó tagozatos magyar nyelvtankönyvet és hozzájuk tartozó munkafüzeteket adott át ünnepélyes keretek közt - az Igazságügyi Minisztérium ajándékként - Völner Pál parlamenti államtitkár pénteken a kárpátaljai Nagyszőlősen a Perényi Zsigmond Középiskola tanulóinak. Völner Pál hangsúlyozta, a magyar kormány azáltal is, hogy a nemzeti összetartozást erősítő nyelvtankönyveket adományozott a nagyszőlősi magyar iskola tanulóinak, jelzi: felelősséget vállal a határon túli magyarságért, függetlenül attól, melyik nemzetrésztől van szó. Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke, az ukrán parlament képviselője köszönetét fejezte ki az Igazságügyi Minisztériumnak a tankönyvadományért, szimbolikusan nevezve, hogy a köteteket az egykori ugoicsai vármegyeházban található - a nagyszőlősi magyarok összefogása révén létrejött - Perényi Zsigmond Középiskola azon termében adták át, amelyben a gyermek Bartók Béla első koncertjét adta. Ezzel a gesztussal Trócsányi László és az általa vezetett minisztérium, valamint a kormány, amelynek a tagja, kifejezte az elkötelezettségét a nehéz helyzetben lévő kárpátaljai magyarság és általában a határon túli magyarok ügye iránt - fogalmazott.

Megvannak az ukrán elnökválasztás első részeredményei

Volodimir Zelenszkij humorista közel kétszer annyi szavazatot szerzett az ukrainai elnökválasztás első fordulójában, mint Petro Porosenko hivatalban lévő államfő. Zelenszkij a szavazatok 30,2 százalékát gyűjtötte össze, Porosenkóra a résztvevők 16,7 százaléka adta voksát – közölte az exit poll-felmérések eredménye után és a voksok negyven százalékának összeszámlálása alapján az UNIAN hírügynökség. A harmadik helyen Julija Timosenko, a Haza (Batykivcsina) párt jelöltje, volt miniszterelnök végzett a szavazatok 13,1 százalékával. A negyedik pedig Jurij Bojko ellenzéki jelölt 11,5 százalékkal. A többi jelölt hét százaléknál kevesebb szavazatot kapott. A választási bizottság részeredményeiből ítélve – ha a többi voks összeszámlálásakor nem változik érdemben a sorrend – a második fordulóban Zelenszkij és Porosenko méri össze erejét.

3000 kúnás egyszeri támogatás a magyar általános iskolák első és ötödik, valamint az eszéki HMOMK középiskoláinak első osztályaiba iratkozó diákok szüleinek

„A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének mindig is szívügye volt a magyar oktatás, ezért szervezetünk vezetősége a napokban úgy döntött, hogy idén ősztől, tehát a következő, a 2019-2020-as iskolaévtől minden magyar általános iskolába iratkozó első és ötödikest, valamint az eszéki magyar központ (HMOMK) középiskolájába iratkozó első diák szüleit egyszeri, 3000 kúnás támogatásban részesíti” – közölte Jankovics Róbert, a HMDK elnöke. Horvátországban magyar tannyelvű oktatási intézménybe az óvodától a középiskoláig közel 400 gyermek jár, további mintegy 700 úgynevezett anyanyelvápolásként, heti néhány órában tanulja a magyar nyelvet, kultúrát, néptáncot. Hivatalos adatok szerint a születéscsökkenés és a nagymértékű elvándorlás miatt Horvátország-szerte 6 iskolát zártak be tavaly azért, mert elfogytak a tanulók, valamint 117 oktatási intézmény egyetlen új diákkal sem gyarapodott a 2018-2019-es tanév kezdetén. Eszék-Baranya megye, ahol a tömbmagyarság él, népességsökkenés szempontjából egyike a legveszélyeztetettebb megyéknek Horvátországban. A magyar iskolákba iratkozók korábbi jelentős csökkenését sikerült mérsékelni, a létszám egy ideje stagnál, ez többek között a HMDK és a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma támogatáspolitikájának is köszönhető.

Rákóczi Anna vezeti továbbra is Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségét

is Rákóczi Anna a Cseh- és a Morvaországi Magyarok Szövetségének (CSMMSZ) vezetője, akit szombaton választottak újra az egyetlen országos csehországi magyar szervezet tisztújító közgyűlésén Prágában. Rákóczi Anna 2006 óta tölti be az országos elnöki tisztséget, amelyért a szombati közgyűlésen más jelölt nem indult. A magyar szövetség új országos alelnökévé Mlejnek Ilonát, az országos ellenőrző bizottság eddigi elnökét választották meg. A CSMMSZ továbbra is kiemelt figyelmet fordít a Csehországban élő magyarok nemzeti önazonosságának megerősítésére, valamint a magyar kulturális hagyományok megőrzésére és ápolására - hangsúlyozták a résztvevők. Bárdos Gyula, a szlovákiai Csemadok országos elnöke a közgyűlésen hangsúlyozta, hogy a Csemadok továbbra is nyitott az együttműködésre. Rákóczi Anna az utóbbi három évi tevékenységét ismertetve elmondta, hogy az alapszervezetek rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek az évente megtartott magyar kulturális napokra, mert ezekkel a cseh közönséget is meg tudják szólítani.

